

Завдання 2. Встановити комунікативно-стильові різновиди сучасного розмовного стилю. Визначити диференційні ознаки кожного з них, подати приклади.

І. Розкаж 'іт' йак вас забирали у Н'імеч:ину//

Приходько В.Є.: Ну 'йак?// б'рали у н'і'мец'ку 'арм'ійу/ ме'не то_ж/ забираут'// ко'мис 'ійа у 'Кий:в'і// на ко'м'іс'ійу пройшоў/ век!/ додому/ ў 'мене плоскос'топ 'ійа ниг// ўс'о// вир'нуўс' до'дому// по'буў там/ тут 'дома/ і го.../ год по'буў чи шо_ж/ у кол'госп'і 'робиш//а то'д'і шо?/ бирут' у Н'і 'меч:ину/ уже//

Жінка: Це ў сорок трет'оуму//

Приходько В.Є.: —Йаг заб'рали/ то_ж/ виер'нули// а по'том уже прий'шоў до'дому/ о'то_ж так б'рали ж/ усе// при'шоў до'дому/ забо'л'іў/ воспа'л'ен'іе 'л'огких було// і сви:ї/ це ж 'н'емці були/ і с'виї_тож/ пол'і цайом буў// ме'не воспа'л'ен'іе 'л'охких/дак приш'ли/ так йак о'це йа ў 'хату/ 'вийшоў ў 'с 'іни// при'ход'ат'/ на но'с'ілкі/ у ма'шину// і повиз'ли//і йак повиз'ли/ до по'ка//уже там ро'биў/ по'ка 'наши не ослобо'нили/ а то'д'і аж до'дому//

А роска'жит' де ви робили?

Приходько В.Є.: — В 'Аўстр'ійі//

На за'воді чи у ха'з'айіна ?//

Приходько В.Є.: — У:: ха'з'айіна//

А йак ви з 'ними гово'рили?//

Приходько В.Є.: — Га?//

Йак говорили з ними?

Приходько В.Є.: — Ну йак?/ шо вин 'каже//йа ж 'буду ка'зат' по_с'войоуму/ до вин ме'не ни пон'імае// а "вин шо 'каже/ до "йа йо'го ни пон'імайу//

Жінка: Отак і жи'ли/ (сміється)//

Приходько В.Є.: — О'так' і жи'ли//а 'тийіе/ по.../ о'це по'л'ак'і//дак 'тийе з'нали/ по.../ по'йіхноуму у'се//з'нали тої йа'зик/ дак/ ба'лакали//

Жінка: До во'но ж//Пол'шч'а ж/ Аустр'ійа/ воно ж//

А йак ви додому добиралис'а тод'і?//

Приходько В.Є.: — Йак до'дому доб'і'ралис'?!// ослобо'нили//
пере'силошчнії/ о'це ж ослобо'нили// пере'силошчнії пункт тої/ ту'да// а потом
посл 'і 'того// да'ваї// хто із'разу по'шоў до'дому//ко'мис 'їа тож була// «а ви в
'арм'її/ о'це/ слу'жили б?»// 'кажу/ «а чо'го ни служиў?!// «ну ос' 'п'ідете при
'гос'п 'італ 'і/ 'будете ро'бит' /уз'али ж ув_отак'її же йа о'деж'і / уз'али//туйу
о'дежу ізн'али// заб'рали/ ў нас ч'и'мало заб'рали// дак при 'госпитал'і
ро'били//одежу да'ли нам/ омбудн'о.../ омбудн'оро'вали так йак во'йен:ії/
у'же//і ўсе//а то'д'і ўже//о'то/ у'же д'вац'ат' ч'ет'вертїї год ослобож'д'ен'їе
пош'ло/ шо ослобож'даец'а до'дому// с'тали отпус'кат'//і то'д'і
до'дому//по'їхаў//

Це у йакому роц'ї?//

Приходько В.Є.: — Йа:://

Жінка: Ех ти д'ед!// (сміється)//

Приходько В.Є.:— Йа ї неї з'найу/ неї так йак 'баба//а йак йа мало
к'ласиў 'кончиў/ дак// (махає рукою).

Жінка: А йа ж то'б'і скажу/ ти при'шоў!//ти прийшоў у 'сорок
'шостоуму у 'берез'н'і //отак//йа знайу//ау червн'і у'же ти ми'не зас'ватаў//
отак//

(Село Ревне Бориспільського р-ну Київської обл. Інформант: Приходько
Василь Євдокимович, 1924 р.н., запис 2002 р.).

51. *Білоусенко П. І.*, д. філол. н., професор: Коли ми пишемо дисертаційну роботу / то ДАК вимагає / щоб був огляд літератури з проблем / от. / вироблені основні поняття терміноапарату і процедури дослідження. Е-е / я хочу сказати / що Ви поставили у своїх завданнях проблеми апарату / етапи процедури дослідження. Чи не могли б Ви прокоментувати механізми процедури дослідження?

52. *Голобородько К. Ю.*: Робота над вивченням спадщини і творчості / лінгвистичних особливостей проходила у кілька етапів. Е-е / на першому етапі / е-е / укладання бібліографічного покажчика / тих публікацій / які існують і є доступними на сьогоднішній день. Е-е / необхідно було ознайомитися з працями / які уже були на відповідний момент / зокрема праці біографів / серед яких провідну / е-е / роль і праці В. Г. Радишевського / який / е-е / уклав двохтомний / двохтомник Олександра Олеса. Ну і / приступаючи до / е-е / аналізу мови Олександра Олеса / необхідно було зупинитися на поетичних текстах.

559

Тому / опрацьовуючи його / е-е / перипетії його життя / треба було визначити періоди його творчості і провідні / е-е / концепти. Безперечно / е-е / категорії часу / буття / всесвіт. Називали Олеса співцем / е-е / любові і природи / ну і цю тезу / е-е / треба було підтвердити або / е-е / спростувати / перевірити.

53. *Степаненко М. І.*, д. філол. н., професор: Ви використовуєте архівні матеріали / а чи вплинули ці матеріали на структуру і концепцію дослідження? Якщо вплинули / то як?

54. *Голобородько К. Ю.*: Значить / ну у / е-е / ході роботи над матеріалом / над доббором / над описом / було / е-е / з'ясовано / що багато яких матеріалів не було в науковому / художньому обігу. Лише 1993 року вдалося цю / е-е / архівну частину передати до / е-е / України. Ну і / робота з архівом / безумовно / захоплює. Використаний архівний матеріал / е-е / уможливив / дозволив зробити такі висновки / що дуже суттєво архівні / е-е / матеріали не вплинули.

55. *Німчук В. В.*, д. філол. н., професор, член-кор. НАН України: Що Ви помітили новаторського у творчості Олександра Олеса? Чи Ви цікавилися долею мовотворчості Ольжича / чи простежували зв'язки творчі з Олександром Олесем?

56. *Голобородько К. Ю.*: Можна стверджувати / е-е / той факт / що / е-е / новаторський підхід був властивий Олександрові Олесю. Щоправда / цей новаторський підхід / е-е / відбився у драматургії та тих прозових творах / що зберігалися в архівах.

57. *Німчук В. В.*, д. філол. н., професор, член-кор. НАН України: Ви можете назвати кілька штрихів: чим збагатив Олесь українську літературну мову? Лексика / фразеологія / семантика?

58. *Голобородько К. Ю.*: У виданні В. М. Русанівського з історії літературної мови постаті Олександра Олеса відведено не лише кілька рядків / але й кілька сторінок. Віталій Макарович відзначає рівень інтелектуалізації / освіченості Олександра Олеса. Очевидно / якщо оцінювати за кількома показниками / то новаторство можна визначати за кількома показниками. Синтаксисти зроблять свої спостереження. У галузі лексики його мова не насичена / е-е / лексикою абстрактного характеру або / е-е / лексикою науково-філософською. Його лексика / е-е / містить багато географічних назв / назв політичних діячів / державних діячів. А-а / причому робить це в той час / коли він / е-е / був на еміграції.

59. *Іващенко В. Л.*, д. філол. н., ст. н. сп.: У мене до Вас два запитання. Чому Ви даєте визначення концепту як явища / а не як ментальної мовної одиниці чи структури / що вже / так би мовити / усталилося? І друге поняття. Оперуючи термінологією когнітив-

ної лінгвістики / ви говорите про різні етапи опису. От ви використовуєте поняття когніотип / так / когнітивна модель. Але з поля зору випадає поняття когніосфера? І / скажімо / не послуговуєтеся / наприклад / поняттям когніосфера / а віддасте перевагу поняттю когнітивна модель?

60. **Голобородько К. Ю.:** З'ясовуючи підходи до Олександра Олеся можна було спостерегти / що його мовотворчість можна вивчати і з позицій традиційної поетики / і з позицій / е-е / тропеїстичної системи. (Оскільки про епітет дисертація є / а про метафору немає / то є що досліджувати). Е-е / можна було залучити синергетику. Ми відзначили різноманіття інструментарію поняттєвого у різноманітті підходів. Можна було скористатися і поняттям когніосфера. Якщо брати до уваги культурологічну складову / культурологічний складник / то нас зацікавив термін / використовуваний Лихачовим / то це певна данина тій традиції / яка / е-е / має охоплювати і простір лінгвокультурологічних досліджень. Ну і / визначень концепту / дійсно / є чимало. Є / е-е / абстраговані визначення / є . / е-е / дефініції із ключовим словом там структура / навіть категорією вважають. Ми пробували і з структурою / і з категорією / а зупинилися на явищі. Хоча / дійсно / явищем є саме слово / тому так мовомисленнева категорія / можлива / і була б і рельєфнішою / і доречнішою.

61. **Єрмоленко С. Я.,** д. філол. н., професор, член-кор. НАН України: Другий день ми ілюструємо / як бачимо мовний аналіз тексту / мовної особистості чи історії літературної мови. К. Ю. / е-е / захопився / звичайно / когнітивістикою і теорією когнітивістики. Якщо він захопився цим / то мав / як сказала Лідія Андріївна викласти це все. Але / е-е / його / м-м / цінність його роботи у тому / що він справді / це не порожнє слово / комплексне / цілісне дослідження мовної творчості Олександра Олеся. І звичайно / що кожний із нас присутніх / слухаючи відгуки / е-е / замислювався над тим чи це мовознавчий / чи літературознавчий підхід / чи філологічний погляд на мовотворчість з погляду словесності. Можемо це зараз відкидати / бо справді в історії літературної мови мають бути ці два крила. З одного боку / ми можемо шукати в Олександра Олеся те / що там є на позначення хвилини / миті слово *мент*. І школярі / читаючи вірш Олександра Олеся прочитують *мент* як міліціонер. От. Вони не розуміють / що в Олександра Олеся *мент* / це один момент / один момент. От. Оце є теж історія літературної мови / звичайно. Тобто я підводжу до того / що для історії літературної мови не може раз і на завжди створено бачення місця Олександра Олеся в історії літературної мови.

Уривок стенограми засідання під час захисту кандидатської дисертації (З монографії Бибики С.П. Усна літературна мова в українській культурі повсякдення. Ніжин: Аспект-Поліграф. 2013. 589 с.)